هفت‌جهان

درگذشت برنده نوبل متولد «کرمانشاه»

خداحافظ خانم «لسینگ»

● **شرق:** پیرترین نویسنده برنده نوبل ادبی که زادگاهش او را به ایران پیوند می‌داد، در ۹۴ سالگی در خانه‌اش درگذشت. دوریس لسینگ، برنده جایزه نوبل ادبی صبح روز یکشنبه، ۲۶ آبان در اثر کهولت سن در خانه‌اش در لندن درگذشت.

او که سال ۲۰۰۷ جایزه ادبی نوبل را از آن خود کرد، بار دیگر در تیتر خبرها به خصوص رسانه‌های ایرانی قرار گرفت و خبر درگذشت این بانوی نویسنده، از چشم ایرانی‌ها نیز به‌دور نماند؛ چرا که او متولد کرمانشاه است. لسینگ به دلیل شغل پدرش که کارمند بانک سلطنتی بود، در ۲۲اکتبر سال ۱۹۱۹ از پدر و مادری انگلیسی در کرمانشاه متولد شد و تا پنج‌سالگی در ایران زندگی کرد. پس از آن به همراه خانواده به کشورهای آفریقایی رفت و از سال ۱۹۴۹ به اروپا نقل مکان کرد و در لندن اقامت

گزید. لسینگ روحیه سرکشی داشت و در ۱۵ سالگی مدرسه را برای همیشه ترک کرد. وی نخستین رمان خود را به نام «علف‌ها آواز می‌خوانند» در سال ۱۹۴۹ هنگام جنگ جهانی دوم روانه بازار کرد. دومین اثر او «جستجوی مارتا» نام داشت که در سال ۱۹۵۲ منتشر کرد و آخرین کتاب منتشرشده‌اش نیز رمان «آلفرد و امیلی» در سال ۲۰۰۸ منتشر شد. اگرچه لسینگ خانه‌دار بود، اما در مسیر نویسندگی، توانست جوایز معتبری را به دست بیاورد؛ همچون جایزه یادمان «جیمز تیت بلک» برای رمان «زیر پوست من» و جایزه ادبی «دیوید کوهن» انگلیس. اما مهم‌ترین جایزه‌ای که او در کارنامه خود به ثبت رساند، نوبل ادبیات ۲۰۰۷ بود. او هنگام دریافت این جایزه ۸۸ سال داشت و به دلیل کمردرد نتوانست در مراسم اعطای جایزه حضور پیدا کند، ولی لقب سالخورده‌ترین نویسنده برنده جایزه ادبی نوبل و یازدهمین نویسنده زن دریافت‌کننده این جایزه را به خود اختصاص داد. در بخشی از بیانیه آکادمی نوبل درباره ویژگی آثار او عنوان شده بود: «دوریس لسینگ، نویسنده راوی تجربه‌های زنانه از زمان نگارش رمان «دفترچه طلایی» در سال ۱۹۶۲ برای دفاع از حقوق زنان در ادبیات تلاش کرده است. او که در داستان‌هایش تردید، امید و نیروی آتشین پیروزی را به تصویر کشیده، سالخورده‌ترین زن نویسنده در میان ۱۰ زنی است که پیش از این جایزه نوبل ادبیات را از آن خود کرده‌اند.»

ماجرای باخبرشدن او از کسب این عنوان هم جالب است. لسینگ سالخورده که برای خرید روزانه از خانه‌اش بیرون رفته بود، هنگام بازگشت با جمعیت خبرنگاران و عکاسان مواجه شد که ابتدا گمان کرده بود، فیلمی در همان حوالی درحال ساخت است و وقتی در جمع خبرنگاران حاضر شد، از صحبت‌هایش چنین برداشت شد که دریافت این جایزه او را خیلی تحت تاثیر قرار نداده است: «من تمام جوایز اروپا را برده‌ام و از دریافت همه آنها خوشحالم اما در آستانه ۸۸ سالگی واقعا نمی‌توانم بگویم که دریافت نوبل اتفاق مهمی برایم بوده است. من چندان شوکه نشده‌ام.» البته جایزه نوبل برای لسینگ خستگی‌هایی هم داشت و او یک سال بعد، کسب جایزه نوبل را «مصیبت» توصیف کرد و گفت به دلیل انجام مصاحبه و عکاسی، زندگی‌اش دچار آشفتگی شده است.

درگذشت لسینگ شش سال بعد از دریافت جایزه نوبل بار دیگر ایرانی‌ها را یاد این نویسنده انداخته است. وقتی ترجمه آثارش را به زبان فارسی بررسی می‌کنیم، می‌بینیم از ۷۰ اثر برجای مانده از او، حدود ۱۵ اثر به فارسی برگردانده شده است. از جمله این کتاب‌ها می‌توان به «فرزند پنجم» با دو ترجمه مختلف، «شیرین‌ترین رویاها»، «علف‌ها آواز می‌خوانند»، «تروریست دوست‌داشتنی» و «دری که می‌خواند» اشاره کرد. اگرچه همگان او را نویسنده‌ای بریتانیایی می‌دانند؛ اما تولداش در کرمانشاه و زندگی پنج‌ساله در این منطقه، خواه ناخواه او را به ایران پیوند می‌دهد و در واقع سهم «ایران» است از بالندگی این نویسنده.

خبر روز

عواید فروش کتاب «روزهای گمشده» برای درمان بیماران خاص

● **شرق:** کتاب «روزهای گمشده» نوشته حوریه مشتاق‌پور، دوشنبه ۲۰ آبان در فرهنگسرای ارسباران رونمایی شد. این کتاب داستان زنی است به نام فرشته که در آستانه ۴۰سالگی، دچار بحران‌های شدید روحی می‌شود و تصمیم می‌گیرد به تمام مشکلات زندگی خود نه بگوید و از این زمان به بعد برای خودش زندگی کند. اما در همین زمان متوجه می‌شود که به بیماری سرطان مبتلا شده است و این موضوع بازهم زندگی‌اش را تغییر می‌دهد. این کتاب اولین کتاب چاپ‌شده حوریه مشتاق‌پور است. وی در رابطه با این کتاب گفت: من این کتاب را به دلیل علاقه‌ام به بیماران خاص و افرادی که به بیماری سرطان مبتلا هستند، تقدیم می‌کنم و تمام عواید حاصل از فروش این کتاب به بنیاد بیماران خاص اختصاص داده می‌شود. در مراسم رونمایی این کتاب در فرهنگسرای رسانه، شیوا مقانلو نویسنده و مترجم، نازنین جودت، نویسنده و مترجم، مصطفی علیزاده، سردبیر مجله اینترنتی داستان، دکتر ناصر رضایی‌پور، مسوول بنیاد بیماران خاص و فرزین محبی، طنزنویس حضور داشتند.

عکس: مهر

صالحی، معاون فرهنگی در اولین نشست خبری:

نویسنده ممنوع‌القلم نداریم

با عاملان درز اطلاعات مخفی ناشران به بیرون برخورد می‌شود

فرزانه ابراهیم‌زاده: «محمود دولت‌آبادی از مفاخر ایران و خراسان هستند؛ نشر چشمه هیچ نامه‌ای مبنی بر توقیف نگرفته؛ درز اطلاعات مخفی کتاب‌ها و ناشران از وزارت ارشاد کار مجرمانه است؛ نویسنده ممنوع‌القلم نداریم؛ در مورد روز حسین ظلم شده است؛ معاونت فرهنگی را با ۶۴میلیاردتومان بدهی تحویل گرفتیم؛ نمایشگاه ۹۳ هم در مصلی برگزار می‌شود...»

این جملات، تیترهایی است که می‌توان به‌عنوان مهم‌ترین بخش حرف‌های سیدعباس صالحی معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد انتخاب کرد و در پیشانی خبر گذاشت. صالحی دوشنبه ۲۷آبان سرانجام بعد از یک ماه از انتخابش برای هدایت مهم‌ترین معاونت وزارت ارشاد سکوت خود را شکست و درباره وضعیت فرهنگی کشور اظهارنظر کرد. معاون فرهنگی سعی کرد در این نشست همان‌طور که تاکید داشت شفاف صحبت کند و وعده ندهد. صالحی صحبت‌هایش را با عذرخواهی از سکوت یک‌ماهه‌اش در برابر اهالی رسانه آغاز کرد. او که خودش را از اهالی رسانه دانست، با یادآوری خاطره‌ای از نخستین مطلبش در یک رسانه و قبول حساسیت‌های رسانه‌ای علت سکوتش را دو مقوله علمی فقهی دانست: «صحبت کردن بدون علم و آگاهی نسبت به موضوع، دادن وعده و قول بیجا.» صالحی با بیان اینکه در یک ماه گذشته به جمع‌آوری اطلاعات درباره وضعیت فرهنگی پرداخته تا در مقابل سوالات خبرنگاران با دست پر بنشیند، گفت: «برای این کار یکسری جلسات میدانی با اهالی فرهنگ در حوزه‌های مختلف داشتیم و در مورد موضوعات و مشکلات صحبت کردیم. با مسوولان سابق وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از وزیر و معاون تا مدیرکل به گفت‌وگو نشسته و از نظرات کارشناسی آنها هم استفاده کرده‌ایم.»

نشر چشمه و درز اطلاعات خصوصی وزارت ارشاد

موضوع نشر چشمه و تعلیق و رفع آن، از مواردی بود که صالحی خودش را برای پاسخ‌دادن به آن آماده کرده بود. سوالات خبرنگاران هم با سوالی درباره وضعیت این ناشر آغاز شد. صالحی در مقابل اعتراض خبرنگار یکی از خبرگزاری‌های اصولگرا به لغو تعلیق این ناشر اشاره کرد و گفت: «ما می‌خواهیم با هم روراست باشیم و روراست بمانیم. بحث نشر چشمه از ابتدا که من آمدم، مطرح بود و هم از سوی حوزه‌های داخلی ما و هم از جانب خبرنگاران پیگیری شد.» او ادامه داد: «از زمانی که بحث نشر چشمه مطرح شد متوجه شدم ابهامات حقوقی در این پرونده وجود دارد دو بحث در اینجا مطرح می‌شود بحث نخست فرآیند حقوقی و قانونی نشر چشمه و بحث دوم محتوای آثار منتشره این ناشر است. بنده در این فرصت اندک نتوانستم به بازخوانی و بازنگری آثار چشمه بپردازم البته من معتقدم با بولتن‌سازی از کتاب‌ها نمی‌توان راه به جایی برد. نعوذبالله اگر قرآن را هم بولتن کنیم تبدیل به یک کتاب ضاله می‌شود. بنابراین نمی‌توان به این پاراگراف جداکردن‌ها چندان اعتنا کرد چراکه هر پاراگراف در قالب یک متن معنا می‌دهد. البته من اکنون چندان نمی‌خواهم در رابطه با دهک‌های محتوایی نشر چشمه نظر دهم اما نباید بی‌انصافی هم کرد.»

او که خودش را از خوانندگان کتاب‌های نشر چشمه دانست، گفت: «من به مطالعات پیشین احترام می‌گذارم، اما درباره محتوای آثار فکر می‌کنم نباید بی‌انصافی کرد. ممکن است بگوییم حتی شمربن ذی‌الجوشن نشر چشمه را اداره می‌کند، اما نباید درباره آن بی‌انصافی کرد. البته فعلا قضاوتی هم ندارم، چراکه همان‌طور که گفتم، دیانت، اخلاق اجتماعی، نظم عمومی و نظام اسلامی مبنای کار من است. ممکن است با بررسی محتوای کتاب‌ها به نظری برسم، اما فعلا در این زمینه اظهارنظر نمی‌کنم، ولی در زمینه حقوقی ابهاماتی وجود دارد.» معاون فرهنگی ارشاد با اشاره به ابهامات حقوقی موجود در پرونده نشر چشمه گفت: اگر محکمه‌ای وجود دارد که در این زمینه همین هیات‌های بدوی و تجدیدنظر به‌عنوان محکمه مطرح هستند حداقل اولین ابهام حقوقی این است که هر محکمه‌ای باید یک ابلاغ کتبی به محکوم ارایه کند. من زمانی که پرونده نشر چشمه را بررسی کردم هیچ ابلاغیه کتبی در آن وجود نداشت. از آنجا که نمی‌خواستم بدون اطلاع کافی سخنی را مطرح کنم از دوستان در وزارتخانه پرسیدم آیا ابلاغیه کتبی به این ناشر ابلاغ شده است یا خیر که آنها مطرح کردند هیچ ابلاغیه کتبی وجود ندارد و تنها شفاهی به ناشر گفته شده است.

> **من به مطالعات پیشین احترام می‌گذارم، اما درباره محتوای آثار فکر می‌کنم نباید بی‌انصافی کرد. ممکن است بگوییم حتی شمربن ذی‌الجوشن نشر چشمه را اداره می‌کند، اما نباید درباره آن بی‌انصافی کرد. البته فعلا قضاوتی هم ندارم، چراکه همان‌طور که گفتم، دیانت، اخلاق اجتماعی، نظم عمومی و نظام اسلامی مبنای کار من است.**

معاون فرهنگی وزیر ارشاد همچنین درباره صحبت‌های جنتی درباره فعالیت نشر چشمه گفت: آقای وزیر دو نکته را بیان کرده‌اند، اما گاهی ادبیات مساله درست فهمیده نمی‌شود. نکته اول اینکه ایشان گفته‌اند به نشر چشمه چیزی درباره منع فعالیتش ابلاغ نشده است. تحقیق ما هم همین را می‌گوید که نه رای بدوی و نه رای تجدیدنظر هیچ محکمه‌ای به نشر چشمه ابلاغ نشده است. نکته دیگری که ایشان به آن اشاره کرده‌اند، این است که نشر چشمه فعال است.

صالحی البته به‌طور صریح از احتمال فعالیت این ناشر نگفت، حتی در پاسخ به سوال روزنامه «شرق» مبنی بر اینکه آیا وزارت ارشاد به لحاظ قانونی می‌تواند مجوز یک ناشر را ملغی اعلام کند، با تایید این نظر حقوقی گفت: ما درباره ناشران و این موضوع بحث‌های حقوقی بسیاری داریم که آیا ارشاد می‌تواند حق ابطال مجوزی را که خود صادر کرده داشته باشد، اعتقاد دارم در این زمینه باید محکم‌کاری شود و سند حقوقی و مسیر کارشناسی به درستی طی شود تا به نتیجه حقوقی صحیح دست پیدا کنیم.» صالحی از انتشار بخش‌هایی از کتاب‌های منتشرنشده نشر چشمه در یکی از خبرگزاری‌ها ابراز شگفتی کرد و گفت: «معتقدم ناشر به ارشاد اعتماد می‌کند و کتابش را به ارشاد می‌سپارد. اگر بخش‌هایی از این کتاب‌ها از طریق سیستم داخلی ارشاد به بیرون منتقل شود، گناه، جرم و اعتمادسوز است. به همین دلیل من بلافاصله با مسوول اداره کتاب صحبت کردم که پیگیری کند این مسیر چگونه بوده و خبرش را به من دهند. این موضوع برای من مقوله ساده‌ای نیست و بار مهمی دارد، چراکه ما باید برای ناشر و مولف فضایی ایجاد کنیم که آنها احساس کنند ارشاد خانه خودشان است. اگر احتمال دهند که چیزهایی از اینجا به بیرون درز کند، خیلی بد است.»

معاون فرهنگی که چندین بار بررسی مطالب منتشره در این خبرگزاری را خلاف قانون و مجرمانه و مغایر اصل امانتداری دانست، افزود: «رییس اداره کتاب امروز تلفنی و از طریق واسطه به من گفتند که موضوع را بررسی کرده‌اند و این اطلاعات منتشرشده در یک خبرگزاری ناظر به کتاب‌های چاپی چشمه بوده؛ نه کتاب‌های منتشرنشده. من هنوز فرصت نکرده‌ام موضوع را به‌صورت دقیق و میدانی بررسی کنم. اما اگر این اطلاعات از کتاب‌های چاپ‌نشده باشند، باید در وزارتخانه بررسی شود و بی‌تردید با نیروهایی که در آن دخیل بوده‌اند، برخورد می‌شود. ما باید سیستم امنیتی خود را به‌صورت مطمئن شکل دهیم. مهم است که اعتماد ناشر و مولف را به‌عنوان ذخیره حفظ کنیم.»

«روز حسین»ی که قضاوت صحیح نشد

البته ماجرای نشر چشمه در این صحبت‌های وزیر پایان نگرفت. او در وقت اضافی نشست – بعد از پایان آن – توضیحاتی مجزا درباره کتاب روز حسین محمد رحمانیان داد؛ کتابی که مبنای تعلیق نشر چشمه شده بود. درباره نشر چشمه یک نکته وجود دارد و آن این است که ما هنوز فرصت بررسی محتوایی آن را نداشته‌ایم، بنابراین حالا هم قضاوت محتوایی ندارم و به مر قانون ملتزم هستم. اما تنها درباره کتاب «روز حسین(ع)» (محمد رحمانیان) توضیحاتی دارم. من همیشه می‌شنیدم که این کتاب که به ارشاد سپرده شده است، نسبت به اهل‌بیت(ع) لحن نامناسبی دارد و در آن تعبیر خاصی درباره رجزخوانی امام‌حسین(ع) در میدان نبرد به‌کار رفته، تا اینکه هفته گذشته ناشر مربوطه کتاب را آورد که من بخوانم. من در روز شنبه این کتاب را خواندم و می‌توانم مفصل درباره‌اش حرف بزنم. اما در حال حاضر فقط این نکته را می‌گویم که ما باید در قضاوت‌هایمان احتیاط کنیم و حتی در نسبت‌دادن جرم به مجرم احتیاط کنیم. من در صفحه ۸۳ این کتاب خواندم که نوشته شده «امیر: یکی بشود شمر و عربده‌ای سر دهد» یعنی شمر عربده سر بدهد. روشن است که نویسنده می‌خواهد بگوید شمر عربده سر بدهد. با این حال من باز هم شک کردم و نسخه آقای کیاییان را با نسخه پی‌دی‌اف که به ارشاد سپرده شده بود، تطبیق دادیم و دیدیم که بله، مطلب همان است.»

دولت‌آبادی از مفاخر ایران است

صالحی که در این نشست تنها به یک سوال خبرنگاران پاسخ می‌داد به سوال دوم روزنامه «شرق» مبنی بر اینکه کتاب «کلنل» محمود دولت‌آبادی با وجود دریافت جوایز متعدد ادبی در جهان همچنان مجوز چاپ از وزارت ارشاد دریافت نکرده است، پاسخ داد. او که در طول نشست بر خراسانی‌بودن خود تاکید داشت، از علاقه‌اش به آثار محمود دولت‌آبادی گفت؛ اما توضیح داد: «کتاب آقای دولت‌آبادی در ممیزی نخست اصلاحاتی خورده بود که توسط نویسنده آن اصلاحات وارد شد پس از آن برای بار دیگر اصلاحاتی به اثر وارد شد من این کتاب را در فاصله یک‌ماهه اخیر مطالعه کرده‌ام البته علاقه من به داستان و رمان بسیار است و تاکنون همه آثار محمود دولت‌آبادی را خوانده‌ام به هر حال ایشان از مفاخر ادبیات ایران و البته خراسان هستند. بنابراین طبعا نشر آثار ایشان در ایران برای فرهنگ و زبان فارسی افتخار است. با این حال و با تمام احترامی که برای آقای دولت‌آبادی قایلم من قانونمدار و قانونگرا هستم بنابراین زمانی که به‌عنوان یک فرد مسوول حرف می‌زنم، نمی‌توانم تبصره قایل شوم بنابراین این کتاب نیز مسیر طبیعی تجدیدنظر را طی می‌کند. خود ایشان هم حتما موافق چنین رویه‌ای نیستند. اما امیدوارم که به‌زودی مشکل این کتاب حل شود.»

ملزم به اجرای قانون هستیم

صالحی در پاسخ به سوالی درباره نظر شخصی‌اش درباره ممیزی سعی کرد پاسخی صریح ندهد و به این بسنده کرد: «من در پشت این صندلی طبعا وظایف قانونی برعهده دارم و از یک طرف دیگر یک کارشناس به حساب می‌آیم اگر بخواهم حرف‌های خودم به‌عنوان یک شخصیت حقیقی را در حوزه ممیزی بیان کنم حرف‌هایی برای گفتن دارم که در این دنیای آزاد اطلاعات و ارتباطات آینده حوزه اطلاعات چه خواهد بود؟ کتاب چه نقشی در این میان دارد؟ با این اتفاقات انجام شده و پیشرفت‌های روزافزون دنیا کتاب امروز به یک کالای نخبگانی تبدیل شده و انتشار آن برای هر تیپ خاص مقررات خاصی را لازم دارد. اما به‌عنوان معاون فرهنگی وزارت ارشاد باید بگویم ملزم به مُر قوانین هستم نه پارتی‌بازی. قومی‌گری یا سیاسی‌گری را بر انجام وظایف دخیل نمی‌کنم، نه چپ هستم و راست. حزب را در کشور لازم می‌دانم اما هیچ‌گاه تمایل نداشتم در چارچوب‌های سیاسی تعریف شوم.»

او که مفصل درباره وضعیت ابلاغ‌نشدن حکم هیات نظارت بر کتاب بزرگسالان از سال ۸۹ توسط رییس‌جمهور قبلی و ممیزی صحبت می‌کرد در جایی از صحبت‌هایش درباره بازخوانی دوباره کتاب‌های توقیفی توسط افراد صاحب اندیشه گفت: «مجموعه تجدیدنظرهایی در حال اتفاق است یکی از تجدیدنظرها این است که ما هیچ نویسنده ممنوع‌القلمی در داخل کشور نداریم. تا پیش از این نگاه‌هایی وجود داشت که ما پشتوانه قانونی برای آن پیدا نکردیم. این نگاه‌ها حکایت از این داشتند که برخی افراد در سال‌هایی خاص نمی‌توانستند کتابی به چاپ برسانند. بنابر این ما اکنون اعلام می‌کنیم نویسنده ممنوع‌القلمی در داخل کشور نداریم. همچنین تجدیدنظری در روند صدور مجوز انجام شده تا به بررسی سریع و مطمئن دست پیدا کنیم. اما در عین حال به دلیل مشکلاتی که مطرح شد بالاخره راه تجدیدنظر در رای هیات بررسی نیز وجود دارد و ما این راه را جدی گرفته‌ایم. ناشران تعلیقی نیز پرونده‌هایی داشتند که برخی از آنها حل شده و برخی در حال حل‌شدن است و برخی دیگر نیز ممکن است با توجه به قانون امکان حل آنها وجود نداشته باشد.» صالحی معاونت خودش را با ۶۴میلیاردتومان بدهی از نمایشگاه‌های گذشته به ناشران داخلی و خارجی تحویل گرفته است. او گفت: «این ۶۴میلیاردتومان حاصل توافقنامه‌ها و تعهداتی است که معاونت فرهنگی طی سال‌های مختلف نسبت به انجام آنها اقدام کرده است. نمی‌توان گفت این تعهدات و توافقنامه‌ها از آنجا که توسط وزیر و معاونان پیشین امضا شده ما به آنها عمل نمی‌کنیم چراکه این رسم بدی است که اعتبار افراد به شخصیت‌های حقوقی‌شان باشد و در دوره‌های بعد نتوان روی قول آنها حساب کرد. اینها تعهدات حقوقی است و باید انجام شود.» معاون فرهنگی همچنین ابراز امیدواری کرد با توافقی که آقای ظریف در چهارشنبه به دست می‌آورد دارایی‌های بلوکه‌شده را خارج و بدهی خارجی هم پرداخت شود. او درباره وضعیت نمایشگاه بین‌المللی کتاب در سال ۹۳ هم گفت که این نمایشگاه همچنان در مصلی برگزار می‌شود.

چهره روز

کارگردانی «فی دوناوی» هنرپیشه کهنسال هالیوود

بازیگر «بانی و کلاید»، پشت دوربین

نیما توسلی

● «فی دوناوی»، هنرپیشه کهنسال آمریکایی در میانه ۷۲سالگی، موفق شده اولین فیلم سینمایی خود را کارگردانی کند. او که برای بازی در فیلمهایی چون شبکه (۱۹۷۶)، محله چینی‌ها (۱۹۶۷) از رومان پولانسکی، بزرگ مرد کوچک (۱۹۷۰)، ترتیب (۱۹۶۹) از الیا کازان و بانی و کلاید (۱۹۶۷) شهرت دارد، نخستین فیلم مستقل خود را درباره «ماریا کالاس» سوپرانو و خواننده اپرای معروف اهل یونان، ساخته است. ماریا کالاس (۷۷-۱۹۲۳ م) یکی از اثرگذارترین و نوآورترین خواننده‌های اپرا در قرن بیستم است که به دلیل تکنیک معروف به «بل

کانتو»، حجم صدا و استعداد نمایشی او، بسیاری از منتقدان به ستایش از او می‌پرداختند.

فی دوناوی که به‌تازگی موفق شده جایزه یک عمر فعالیت هنری را از جشنواره فیلم لوکارنو دریافت کند، در اولین فیلم ساخت خود به ایفای نقش نیز پرداخته است. او هنرپیشه‌ای کاملا فعال است و با وجود برخورداری از سن بالا، طی دهه گذشته در هشت فیلم بازی کرده است. او در فیلم جدید خود که «درجه استادی» (Master Class) نام دارد، نقش ماریا کالاس را بازی کرده است. به این ترتیب کارگردان، بازیگر اصلی، تهیه‌کننده و نویسنده این فیلم خود فی دوناوی است.

فیلم «درجه استادی» قرار بود در سال ۲۰۱۰ آماده اکران شود، اما به دلایل مختلفی تا امروز طول کشیده که دشواری‌های کارگردانی در سن بالا برای دوناوی یکی از اصلی‌ترین دلایل این تعویق بوده است. دوناوی در سال ۲۰۰۱، اولین فیلم کوتاه خود را نیز کارگردانی کرده بود؛ فیلمی با عنوان «پرنده زرد» با اقتباس از تنسی ویلیامز که او در آن فیلم کوتاه نیز به ایفای نقش پرداخته بود.

عکس روز

در پنجاهمین سالگرد ترور جان اف کندی، نمایشگاهی از فیلم‌ها و عکس‌های ترور این رییس‌جمهور آمریکا در موزه نیوزیوم واشنگتن برگزار می‌شود. در این نمایشگاه عکس‌های ژان لاو، عکاس شخصی کندی با خانواده‌اش هم به نمایش درمی‌آید. **عکس: ArtDaily**